

dat mede ook
vloed der meer
rumentale vor-
randerde, van
in de vaste,
ziek?

les nog eens in
ze kunnen vol-
laar wat daar-
malie" van 28

is wat Ds H.
ing, ontceering,
were moesten
van den kant
f dat Calvinis-

lijdelijk moeten
le muziek, tijd-
brachten, óók,
ed en deszelfs

en toonaccent
m-metrum en
en in de 17e
e andere bepa-
andeering aan-

neenteliederen,
nvloed, of dat
tge waren dan
efsche.

en kent, is het
een antwoord
ze psalmen na
ergeten", want
tzelfde lot zijn
schatten" van
eens hun vroe-
moeten geven
a: den stoeren,
en burgerrecht
erder tegen te

vroeger niet,
dat „de waar-

diep te schan-
gens, die hij,
i welke) melo-
ren zingen „in
hine van vier

lichte en ge-
heeft, waar-
ner op de loop-
ghed" hoogtij

nogmaals, hóe
elodie als 61
stelling zij is
t en speelsch-
cin zij „gedacht
„verhevenheid
aar zette. (We
e ze van Gou-

„strenge" zóó-
het hart zal
elers, die op
e echte classici
ruisen en ver-
harmonie! —

Wij zouden wel eens een enquête door Ds H.
willen zien ondernomen over heel ons land, voor-
al tot in de meest lang geïsoleerd gebleven deelen
ervan, zooals de eilanden van Zeeland, Urk en
Marken, achteraf-plekken in Groningen, Friesland,
Drenthe, Overijssel, in de Betuwe en op de Veluwe,
waar de nazaten nog wonen van een kwart eeuw
geleden gestorven Vaders en Moeders, die op hun
eigen hand iederen Psalm in ut, re, mi, fa, sol, la,
ci, ut, konden afzingen, geleerd in het zanggezel-
schap waar ze vierstemmig de psalmen oefenden
nog in Goudmidsche overlevering of naar de noten
van J. de Passius (een Vianensch organist uit be-
gin 1800) bij allerlei andere geestelijke liederen
zooals die van Hazen.

Dat dus deze nalatenschap nog bij lange niet
verdwenen is, dat men onwillekeurig nog „dom"
doet, zijn kind zulk „een kerkboek in handen te
geven, waarvan het de muziek niet lezen kan",
och, hóe langzaam ook Hollandsche molens mogen
malen, uiteindelijk is dit nog maar een kwestie
van tijd. Er is toch zeker reeds een begin gemaakt,
met ettelijke tienduizenden exemplaren in omloop
te brengen, waaruit zoo aanstonds onze kinderen,
ons nageslacht, onder andere inzichten opgegroeid
ontrent noten en sleutels, kruisen- en mollen-
voorteekening aan de balk, zich zal kunnen uit-
zingen. Of ook dan nog eens de waarheid, de
waarachtigheid zich daarin zal openbaren, die Ds
H. meent nog als leugen in de oude psalmboek-
uitgaven te moeten brandmerken, 't zal een zank
zijn van diegenen die zich geroepen en gedrongen
gevoelen aan trouw, ook in het muziek-historische
hun krachten te besteden, maar bovenal of het
zoodanigen zijn die toegerust zijn met feiten- en

me, Te ré.

me, Te ré.

me, Te ré.

me, Te ré.

me, Te ré.

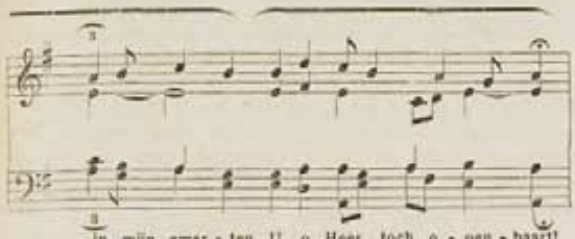
Men trachte nu onder de bekoring van Goud-
mel's heerlijke rust en kalmte vandaan te komen
en make zich op, om Ds H.'s — nóóit bestaan
hebbende! — auditie zoo goed en kwaad als het
mogelijk is, aan den man te brengen, vanwege de
trioelen en duolen.

Wil, o God, mijn be-de hoe-ren, neig uw oo-ren, 'kroep tot

U van 't eind der aard, dat Gij, in mijn angst des har-ten,

In mijn smar - ten U, o Heer, toch o - pen - baart!

Neen, als er van „onwaarachtigheid" en van
onwaarheid moet gesproken worden — de woor-
den, de aantijgingen zijn van Ds H.! — dan zou
het van toepassing moeten zijn op wat Ds H.
zelf deed in zijn Psalmzangverbetering anno 1936.
„Onwaarachtig" en onwaar, door zijn driftige,
haastige notenslierten.

„Onwaarachtig" en onwaar, door de tempi die
er het noodzakelijk kwaad uit doen geboren wor-
den van het belachelijk snelle zingen dat nooit
vertoond is en zou vloeken tegen traditie en over-
levering, nog afgeteekend in de koor- en orgel-
composities uit drie en vier eeuwen geleden.

„Onwaarachtig" en onwaar, door de verwarring
slechtende „trioelen"-interpretatie, en de overige
voorstellingen van voordracht en opvatting in den
vroegeren kerkzang.

„Onwaarachtig" en onwaar, door den schijn van
schuld en schande, dien hij, Ds H. werpt, op
volmaakt onschuldigen, Gereformeerden, Calvinis-
ten, van vroeger en van tegenwoordig.

Want om hier een bepaald gegeven in het dos-
sier van Ds H.'s aantijgingen te weerleggen:

Er is b.v. geen enkele reden ach en wee te
roepen alsnog, over het feit dat er nog honderd-
duizenden kerkboeken in omloop zijn met het oude
notenschrift, ook al is het geslacht bezig uit te
sterven dat er wegwijst in is geworden door kracht
van opvoeding en overlevering.

Want het is nog niet zoo lang geleden dat onze
vaders, de meesten nu langer of korter geleden
heengegaan, wel terdege wisten en volkomen in-
gesteld waren op het oude „Muziek-onderwijs"
voorn; hoë ze met een B-duur of met een B-mol
psalm aan moesten; voor wie Alt-sleutel en noten
mèt of zonder staart, geen „onwaarachtige" dingen
waren.

Wij zouden wel eens een enquête door Ds H.
willen zien ondernomen over heel ons land, voor-
al tot in de meest lang geïsoleerd gebleven deelen
ervan, zooals de eilanden van Zeeland, Urk en
Marken, achteraf-plekken in Groningen, Friesland,
Drenthe, Overijssel, in de Betuwe en op de Veluwe,
waar de nazaten nog wonen van een kwart eeuw
geleden gestorven Vaders en Moeders, die op hun
eigen hand iederen Psalm in ut, re, mi, fa, sol, la,
ci, ut, konden afzingen, geleerd in het zanggezel-
schap waar ze vierstemmig de psalmen oefenden
nog in Goudmidsche overlevering of naar de noten
van J. de Passius (een Vianensch organist uit be-
gin 1800) bij allerlei andere geestelijke liederen
zooals die van Hazen.

Dat dus deze nalatenschap nog bij lange niet
verdwenen is, dat men onwillekeurig nog „dom"
doet, zijn kind zulk „een kerkboek in handen te
geven, waarvan het de muziek niet lezen kan",
och, hóe langzaam ook Hollandsche molens mogen
malen, uiteindelijk is dit nog maar een kwestie
van tijd. Er is toch zeker reeds een begin gemaakt,
met ettelijke tienduizenden exemplaren in omloop
te brengen, waaruit zoo aanstonds onze kinderen,
ons nageslacht, onder andere inzichten opgegroeid
ontrent noten en sleutels, kruisen- en mollen-
voorteekening aan de balk, zich zal kunnen uit-
zingen. Of ook dan nog eens de waarheid, de
waarachtigheid zich daarin zal openbaren, die Ds
H. meent nog als leugen in de oude psalmboek-
uitgaven te moeten brandmerken, 't zal een zank
zijn van diegenen die zich geroepen en gedrongen
gevoelen aan trouw, ook in het muziek-historische
hun krachten te besteden, maar bovenal of het
zoodanigen zijn die toegerust zijn met feiten- en

materiaal-kennis van wat door alle tijden, waar
en waarachtig is gebeurd aan groei, bloei en óók
vergroei van onze psalmmelodieën.

Een volgende keer nóg iets over Ds Haspers
artikel.

J. Z.

Een woord van Prof. Hepp.

In „De Heraut" schrijft Prof. Hepp iets, waarvan de
overname door andere bladen hem verplichten zou.
Gaarne nemen we derhalve er ook hier nota van (alles
overnemende).

We lezen:

Over gebrek aan belangstelling in de reeds ver-
schenen brochures uit de reeks „Dreigende Deforma-
tie" van de zijde onzer kerkelijke pers heb ik stellig
niet te klagen. Met name de critiek als nauwkeurige
meter van de gesteldheid der geesten schat ik gaarne
naar haar waarde.

Maar juist met het oog hierop heb ik een verzoek.
Kan deze critiek niet wat dieper gaan?

Tot op dit oogenblik richtte zij zich, insover zij
althans te mijner kennis kwam, uitsluitend op kwes-
ties, welke, hoe belangrijk zij wellicht zijn, toch aan
den omtrek liggen.

We staan daarover lichtelijk verwonderd. Als met de
stukken aangetoond wordt, dat bepaalde beschuldig-
ingen onjuist zijn, dat sommige meeningen van bestrede-
nen onjuist zijn weergegeven, dat de problemen onzuiver
zijn gesteld, ligt dat dan „aan den omtrek"? M.I. raakt
het hart der zaken, vooral als iemand zijn mede-pro-
fessoren beschuldigt van ernstige afwijking van de belij-
denis. Is de uitgebrachte critiek op dit punt juist, dan is
bewezen, dat de aanval een malheur was van ongekende
betreurenswaardigheid.

Vervolgens:

Sommigen keuren het af, dat ik geen namen
noemde. Wat dit noemen van namen aangaat, er valt
zoo veel iets vóór als iets tegen te zeggen. Ik kan het
respecteeren, dat iemand in mijn plaats een andere
methode zou hebben gevolgd. Natuurlijk vind ik de
mijne het aanbevelenswaardigst. Maar behoeft daar-
over zooveel drukinkt te vloeien? Ligt dit daarvoor
niet te ver buiten de eigenlijke kwestie?

Neen. Want als men broeders aanklaagt is 't plicht,
de aanklacht ter controle over te geven door verwijzing
naar de bronnen. Men kan dan meteen nagaan, wie wel
en wie niet genoemd worden.

Voorts:

Anderen hebben er bezwaar tegen, dat ik het plan
van mijn brochure-reeks uitwerk, omdat de Synode
later een commissie benoemde om bepaalde leeringen
te toetsen aan Schrift en belijdenis, waarin zij ook
mij opnam. Voor mij beoogen brochures en Synodale
commissies een verschillend doel. Ook heeft de Synode
niet den wensch uitgesproken, dat in de pers han-
gende het onderzoek over deze dingen zou worden
gezwegen. Handhaaft men desondanks zijn bezwaar,
ik heb er vrede mee. Maar kan men van den anderen
kant zich niet tot gelijke houding opwerken? Ook dit
betreft toch louter het formeel?

Geenszins. Als de Synode zegt: Prof. Vollenhoven (tot
nu toe het eenige door Prof. Hepp aangeklaagde com-
missielid) is lid der commissie, en geldt dus als bevoegd
beoordeelaar, dan moet Prof. Hepp niet die benoeming
mèt hem in één commissie van onderzoek aanvaarden,
en aan het volk verzekeren: dit commissielid is eigenlijk
onbevoegd, want hij leeft al jaren lang in hevige ket-
terij en verbreidt ze. Temeer moet dat niet, waar Prof.
Hepp publiek verklaarde: het gaat tegen niemand, en
ik, Prof. Hepp, heb de broeders allemaal éven lief
(synode-debatten). Deze liefde uit zich wel zeer zon-
derling.

Vervolgens:

Derden beweren, dat ik de door mij besproken af-
wijkende gevoelens niet geheel juist heb weergegeven.
Daarop was ik voorbereid. Daarom heb ik meer dan
gewone accuratesse aan de weergave van die gevoe-
lens besteed. Tot nog toe las ik niets wat mij noopte
mijn meening te veranderen. Zoo de Heere wil, leg
ik daarvan naderhand wel rekenschap af.

Daar zullen we dus maar op wachten. Evenals op de
vervulling van volgende toezegging:

Vierden laten citaten regenen, welke moeten bewij-
zen, dat ook anderen de afwijkende gevoelens min of
meer hebben voorgestaan. Ik heb alle bewondering
voor de gave der combinatie, welke hierin openbaar
wordt. De juistheid van dit beroep moet ik echter na
nauwgezet wikkelen en wegen afwijzen. Ik hoop ge-
legenheid te vinden ook daarvan verantwoording te
doen.

Overigens stelt Prof. Hepp de zaak onzuiver. Nie-
mand zal 't in zijn hoofd halen te zeggen, dat b.v. Prof.
Waterink de opinies der collega's Vollenhoven en Dooye-
weerd deelt, maar als bepaalde termen worden inge-
hamerd als signum orthodoxiae voor wie ze hanteert,
dan kan men zelfs zonder de door Prof. Hepp zoo
bewonderde combinatiegave zeggen: óók anderen laten
die termen varen.

Voorts:

Maar ondersteld, dat andere Gereformeerde man-
nen in die afwijkende gevoelens zijn voorgegaan —
wat ik ten stelligste betwist — wat vordert men daar-

mee? Een afwijkend gevoelen wordt er niet minder
afwijkend door.

Neen, maar het overzicht wordt er gemakkelijker
door. En het onderzoek naar de noodzaak (al of niet)
van een ondernomen aanval ook.

Merkwaardig is:

Wordt het nu eindelijk geen tijd, dat de critiek de
kwestie zelf eens bespreekt? Wat nut heeft het toch
steeds daaromheen te draaien?

Ik concentreerde, gelijk het immers behoort, alles
op de Gereformeerde belijdenisschriften, omdat die
gegrond zijn op Gods Woord.

Waarom schakelt de critiek die tot op heden uit?

Gaarne zal ik de critiek geduldig tot het eind toe
aanhooren. Ik zou het mezelf niet vergeven, wanneer
ik trachtte haar vrijheid aan handen te leggen, waar-
toe ik trouwens — gelukkig! — geen macht bezit.

Maar wel vraag ik haar vriendelijk en dringend:
kom nu toch eens tot het hart van de zaak.

Merkwaardig. Als aangetoond is, dat Prof. Hepp de
opinie der door hem bestreden onzuiver weergeeft,
dan is verder onderzoek naar de belijdenis verder
overbodig.

Een woord van Prof. Kuiper.

Prof. Kuiper voegt aan het woord van Prof. Hepp
nog iets toe in De Heraut. Wat de kwesties zelf betreft,
doet hij nog net, alsof er niets is aangeroerd. Beweringen,
die alang weerlegd zijn, worden nog eens neergescre-
ven, ongeacht de tegenspraak. Van deze welhaast voor
De Heraut typeerende methode wenden we ons maar af.
Het eenige dat ons interesseert is dit:

In de eerste plaats toch zou het verwijt, dat deze
geschillen binnenkamers hadden moeten behandeld
worden, alleen dan gegrond zijn, wanneer men met
zekerheid wist, dat zulk een besprekking binnens-
kamers niet is geschied en de zaak dus plotseling
door Prof. Hepp voor de publieke vierschaar zou zijn
gebracht. Het voegt mij niet om publiek mededeelin-
gen te doen aangaande persoonlijke besprekingen,
maar ik kan wel verklaren, dat heel deze voor-
stelling zonder eenigen grond wordt ge-
geven en met de werkelijkheid in strijd is.

Het voegt ook mij niet, publiek mededeelingen te doen
aangaande persoonlijke besprekingen. Maar ik kan toch
verklaren, dat een eventuele bewering, als zou binnens-
kamers de zaak afgehandeld, of ook zelfs maar
in bepaalde persoonlijke relaties behandeld, of ook
zelfs maar in behandeling genomen zijn, zonder
eenige grond zou worden gedaan, als men ze zou doen.
Waartoe tot nu toe niemand den moed gehad heeft;
het zou ook al te dwaas zijn. En daarop komt
het aan.

Ten slotte:

En wat het bezwaar betreft, dat Prof. Hepp, omdat
hij in de Commissie zit door de Synode benoemd om
over deze leergeschillen te rapporteeren, daarover
geen brochures zou mogen schrijven, merkt Dr van
Es in het „Gereformeerd Kerkblad van Leeuwarden"
op, dat dit bezwaar onbillijk en onredelijk is. De
geschriften tegen welke Prof. Hepp zijn brochures
richtte, liggen reeds lang op de publieke tafel, ieder
kan ze lezen, en daartegenover nu aan degenen, die
deze gevoelens gevaarlijk achten, het zwijgen op te
leggen, zou een conscientiewang worden.

Reeds is aangetoond, dat Prof. Hepp óók citeert uit
niet-publieke bronnen. Voorts wil niemand cons-
cientiewang (en oncollegiale): iemand aanvaarden als bevoegd
beoordeelaar (in de commissie) en tegelijk hem als
ketter brandmerken (in brochures).

Begrijpt Prof. Hepp de kwestie?

In Amersfoortsche Kerkbode bespreekt Ds Popma de
derde brochure van Prof. Hepp. We lezen o.m.:

...En dan moet ik zeggen: wat Prof. Hepp
meent, dat door Prof. Vollenhoven geleerd wordt, kan
ik met de beste wil bij Prof. V. niet vinden.

Aan de V.U. wordt m.i. niet geleerd, dat Christus
een persoonlijke menselijke natuur heeft, in den zin,
waarin Prof. Hepp dat aanneemt, waarbij de conse-
quentie zou moeten volgen, dat Christus een zondaar
zou zijn.

Prof. V. heeft een heel andere kwestie gesteld. Hij
aanvaardt ten volle wat de Schrift en in overeen-
stemming daarmee onze belijdenisschriften leeren
aangaande de menselijke natuur van Christus en de
vereniging van de goddelijke en menselijke
natuur.

Het eenige punt waar Prof. V. een
vraagteekening plaatst is bij de bewering,
dat de — niet in Schrift en belijdenis,
maar door dogmatieci — veel gebruikte
termen hypostatisch en anhypostati-
sch (= persoonlijk en onpersoonlijk)
doelmatig zijn om het Gereformeerd
belijden weer te geven.

Volgens Prof. V. zijn deze termen historisch zóó
belast en in zóó verschillende zin gebruikt, dat ze
eer verwarrend dan verhelderend werken. Dat komt
hiernit voort, dat geen eenstemmigheid heerschte en
heerscht over het persoonsbegrip.

't Staat niet aan mij te beoordeelen of Prof. V.
gelijk heeft met zijn kijk op de historie.

'k Wil de mogelijkheid gaarne open laten, dat Prof.
Hepp beter met de dogmageschiedenis op de hoogte
is dan z'n collega Prof. V., al getuigt 't evenmin
van kracht als van goede smaak, dat Prof. H. 't
noodig acht de wetenschappelijke standing naar te
halen voor de oogen van hen, die voor 't meerendeel
er niet over kunnen oordeelen.

Maar we moeten goed vasthouden, dat het meen-
ingsverschil alleen maar loopt over de vraag of de
termen „hypostatisch" en „anhypostatisch" bruik-
baar zijn.

Daarom meen ik te moeten zeggen: 't is niet waar, dat aan de V. U. bedenkelijke ketterijen worden geleerd.

Er is een kwestie van terminologie gaande. Dat is wetenschappelijk zeer belangrijk. Maar de belijdenis staat daar buiten.

Er is geen reden om 't vertrouwen in de V. U. op te zeggen.

Voor 't overige nog 'n enkele losse opmerking. Volgens Prof. Hepp, is Prof. V. geïnfecteerd door de modernistische zienswijze, dat „dogma-geschiedenis” zou moeten worden opgevat als een verwording van het denken over het geschreven Woord Gods. Niet bewust, maar als gevolg van zijn „biblicistisch standpunt” (pag. 22). „De Heraut” onderstreept dit.

„k Kan dit onmogelijk een billijk oordeel vinden. Of Prof. V. de theologische denkers van de eerste Christelijke eeuwen juist beoordeelt, kan ik niet controleren. Maar hij ziet de dogma-geschiedenis zeker niet als een verwordingsproces; eerder in groote lijnen omgekeerd als een proces, waarin ze zich zuiverde van vreemde elementen, die eerst onbedoeld tegelijk met termen aan de Griekse wijsbegeerte ontleend, waren opgenomen. Hij ziet dit zuiveringsproces nog niet geïndigd.

En wie beweert, dat volgens Prof. V. het conflict tussen nominalisme en realisme in het Christendom zou hebben overheerscht van Justinus Martyr af tot na Bavinck toe (pag. 25), geeft m.i. een volkomen scheef beeld van Prof. V.'s bedoelen.

Een belijdenis-kwestie is dit niet, maar de atmosfeer wordt onzuiver door zulke dingen.

Ten slotte wekt 't verwondering, dat 't woord „persoon” door Prof. Hepp gebruikt wordt zonder in te gaan op de moeilijkheden, die hier liggen.

Wanneer Prof. Bavinck in zijn dogmatiek spreekt over de „onpersoonlijke menselijke natuur van Christus”, geeft hij een omschrijving van het begrip persoon als eigenaar, heer, bezitter van de natuur,

waardoor de natuur een voor zichzelf bestaande wordt.

Prof. Hepp geeft z'n eigen omschrijving, hij vraagt zich ook niet af wat „persoon” bij Prof. Vollenhoven precies beteekent. Hij doet alsof het persoonsbegrip zóó eenvoudig en voor ieder duidelijk is, dat daarover verder niet gesproken behoeft te worden. Dan beteekent voor Prof. H. persoon zijn, altijd „eenzijdig zijn”, dus zondig zijn. Daarom — zegt hij — moet ieder die niet van onpersoonlijke menselijke natuur spreken wil, tot de consequentie komen, dat Christus als mensch eenzijdig¹⁾ en dus zondig was.

Nu voelt ieder: dat klopt niet. Deze redeneering gaat alleen op, wanneer men het persoonsbegrip van Prof. Hepp aanvaardt.

En deze redeneering gaat volkomen langs Prof. V. heen, die — zie boven — evenmin van een onpersoonlijke als van een persoonlijke menselijke natuur wil spreken. Hij acht beide termen ongeschikt om wetenschappelijk uit te drukken wat Schrift en belijdenis leeren aangaande Christus' menselijke natuur.

Dat hangt samen, zoals ik zeide, met de historische belasting van deze termen, maar ook met het persoonsbegrip van Prof. V.

Een systematische uiteenzetting daarvan heeft Prof. V. nog niet gegeven. Evenmin trouwens, als Prof. Hepp.

1) Deze term lijkt ook wel doorzichtiger dan ze is. Eenzijdig wil zeggen „aanvulling behoevend”. Maar dat brengt altijd mee, dat men een deel der werkelijkheid niet ziet en oordeelt vanuit dat onvolledige beeld der werkelijkheid en daarmee 't 9e gebod overtreedt. Maar hoe is 't dan met Adam vóór de val? Eenzijdig, dus zondig of heeft ook Adam een „onpersoonlijke menselijke natuur?”

„k Zeg niet, dat met deze opmerking Prof. Hepp's betoog tegen de grond ligt of zelfs ernstig getroffen is.

Maar wel dat over 't persoonsbegrip van Prof. H. nog 't

Als Prof. V. het woord hypostase of persoon zou willen gebruiken, dan zou alles wat aan substantiaaliteit herinnert er uit verwijderd moeten worden en klaar vastgelegd worden, dat het woord alleen mag uitdrukken het betrokken zijn van alle functies van den mensch op een eenheid. Daarvoor kan men beter een ander woord kiezen. Men denke bij dit laatste er aan, dat niet Prof. V. dit zegt, maar dat 't mijn meening is over zijn persoonsbegrip.

„k Geloof niet, dat veel lezers zich hierover erg warm zullen maken.

Maar 'k heb 't gezegd om duidelijk te maken, dat 't hier niet gaat over een belijdeniskwestie, maar over een meningsverschil tussen twee geleerden over 't persoonsbegrip en in verband daarmee over de vraag of bepaalde vakwetenschappelijke termen bruikbaar zijn om, zonder misverstand te wekken, op wetenschappelijke wijze weer te geven wat Schrift en belijdenis over een bepaald punt leeren.

Over 't punt zelf bleek geen meningsverschil. Prof. Hepp heeft — gelukkig — niet bewezen, dat sommige hoogleraren aan de V.U. bedenkelijke ketterijen leeren.

Overigens wachten we rustig de arbeid der synodale commissie af.

laatste woord niet is gezegd.

Evenals voor de nadere uitwerking der zielekundige kwestie in brochure II beloofd is een studie, die in de toekomst verschijnen zal, krijgen we in brochure III de belofte van een wetenschappelijke studie over het persoonsbegrip.

Is dus ook Prof. Hepp nog niet klaar met zijn gedachten? Ter Synode is een verstandig woord gesproken, dat men een broedende kip niet op kerkelijke wijze storen moet. Tracht de een broedende kip de kerk op te jagen tegen de andere?

In het Calv. Weekblad van Maart j.l. constateert ook Dr. Berkouwer, dat de eigenlijke kwestie loopt over het persoonsbegrip, dat men uit een persoonsbegrip van Prof. H. geen conclusies mag lichten ten opzichte van de rechtzinnigheid inzake de christologie bij Prof. V., die dit persoonsbegrip niet aanvaardt, dat ook degenen, die de term „onpersoonlijke menselijke natuur” willen aanvaarden verschillende opvattingen hebben over 't persoonsbegrip en dus ook over de term „onpersoonlijk”.

Bij deze stand van zaken moeten we met S.O.S.-seinen wel heel voorzichtig zijn en is er geen reden 't vertrouwen in de V.U. op te zeggen.

(Noot van Dr. Popma.)

K. S.

Kerknieuws.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Drielat te:

Zonnemaire: Cand. A. B. C. Hofland, hulppred. te Naaldwijk, Cand. B. A. van Lummel te Willemstad en Cand. A. J. van Sluijs te Middelburg.

Tuvelat te:

Bierum: E. Teunis te Oostzaan en A. W. Wymenga te Jutrijp-Hommerts.

Beroepen te:

Uithuizen: A. W. Wymenga te Jutrijp-Hommerts.

Aangenomen naar:

Wierum: Carl. J. v. d. Wielen te Holwerd.

W. J. Goedbloed: †

Te Maarssen is in den ouderdom van 60 jaar, na een korte ongesteldheid, onverwachts overleden Dr. W. J. Goedbloed, emer.-predikant van de Geref. Kerk van Cubaard.

Promotie Dr. B. J. de Klerk.

Vrijdag 12 Maart is aan de Vrije Universiteit gepromoveerd tot doctor in de theologie, op een proefschrift, getiteld „Vorm en karakter van de Bibliëmie”, Dr. B. J. de Klerk, geboren te Burgersdorp (K.P.), Zuid-Afrika, bedienaar des Woords bij de Geref. kerk te Dordrecht (K.P.), Zuid-Afrika.

De kerkelijke verkiezingen in

Duitschland.

De Raad der Geref. Kerk van 's-Gravenhage-West ontving als aanroepende Kerk van de classis 's-Gravenhage, van een der Kerken het verzoek te willen bevorderen dat op den Eersten Paaschdag (28 Maart a.s.) de nooden en behoeften der Duitse Evangelische Kerken in den gebode den Heere bijzonder worden opgedragen, vooral in verband met de komende kerkelijke verkiezingen in Duitschland.

Daar de classis 's-Gravenhage voor genoemden datum niet vergadert, brengt de kerkeraad, na zich vergewist te hebben van de instemming van de Kerken der classis, het bovengenoemde verzoek gaarne aan de Geref. Kerken over.

Moge op ons gemeenschappelijk gebed onze verheerlijkte Koning aan de beproefde Kerken uitkomst geven.

Dr. J. HOEK, h. t. prassies.
J. J. FLOOR, scriba.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Meliskerke: P. Honcoop, Den Haag.

NED. HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

's-Heer Abtskerke: P. N. Tonsbeek te Kamperland.

Hoevelaken: L. Kievit te Baarn.

Nieuwe Tonge: J. G. van Ieperen te Leerbroek.

Veghel (toez.): J. H. Deneer te Asten.

Aangenomen naar:

Hantum (toez.): J. W. v. d. Hell te Kattendijke.

Lellens-Wittewierum: Cand. J. Kramer te Boelenslaan.

Ootmarsum (toez.): Cand. T. H. J. Nijland, hulppred. te Leeuwarden.

Velp (toez.): C. J. Laarman te Huisum.

Redaktie voor:

Neder-Hardinxveld: T. v. d. Hee te Polsbroek.

Rotterdam: I. P. v. d. Waal, Hengelo.

Afscheid van:

Boven-Hardinxveld: K. v. d. Pol.

Tekst: Philipp. 1:27 en 28.

Hellendoorn: E. G. J. Bal, Tekst:

Handel. 29:32.

Oude Tonge: M. B. Verkerk, Tekst:

Pred. 12:13 en 14.

V.C.L.
DE EENIGSTE BIBLIOTHEEK

Met vijf boekenkeuze

DE GOEDKOOPE BIBLIOTHEEK
VAN KOK TE KAMPEN

GEEFT OOK VOOR 1937 WEER

HET MEESTE EN HET BESTE

VOOR DEN LAAGSTEN PRIJS

VIJF OORSPRONKELIJKE PRACHTBOEKEN:

Is het mijn schuld?

door **P. J. RISSEUW**

284 Bladz. — (Prijs voor niet-leden f 2,25. Geb. f 2,90.) Roman over het leven in de kerk van vandaag, waarin het conflict tussen den geest van verhuurderij en dien van vernieuwing naar de wet van het koninkrijk Gods is toegespiet.

Het witte doek

door **MINIVANDENIESSEL**

350 Bladz. — (Prijs voor niet-leden f 2,50. Geb. f 3,10.) Het leven van een jonge officersvrouw, die naar Indië gaat en voor wie Indië een openbaring en tegelijk een ontzuivering is. Het sterk bewogen leven van deze vrouw ontrolt zich voor ons als een film op 't witte doek.

Het gevloekte leven

door **JAN KNAPE Mzn.**

238 Bladz. — (Prijs voor niet-leden f 1,50. Geb. f 2,—.) Flakkeesche roman van liefde en armoede en van zedelijke verwording tengevolge van werkloosheid.

Menschen, die meetellen?

door **A. VAN HOOGSTRATEN-SCHOCH**

250 Bladz. — (Prijs voor niet-leden f 2,25. Geb. f 2,90.) De normen, die in „de wereld” gelden, zijn waardeeloos in het koninkrijk Gods; en omgekeerd. Dit wordt duidelijk in dezen roman uit de eerste kringen.

Tjalling wil wat anders

door **G. MULDER**

200 Bladz. — (Prijs voor niet-leden f 1,50. Geb. f 2,—.) Roman over een Frieschen boerenknecht, die zich wil onttrekken aan zijn sociale lot: altijd boerenknecht te blijven, en wanhopig vecht om hooger op te komen.

De drie eerstgenoemde boeken zijn thans aan alle Leden van de V.C.L. verzonden. De twee laatstgenoemde boeken zullen spoedig volgen.

Zooals U ziet geeft de V.C.L. dit jaar een buitengewoon mooi en aantrekkelijk programma van vijf pracht-boeken. Geen vertaald buitenlandsch werk, maar alle vijf oorspronkelijke Nederlandsche romans. Het is, in één woord, een prachtcollectie! Elk lid der V.C.L. krijgt deze vijf boeken en mag bovendien gratis voor f 5,— andere boeken zelf uitzoeken uit den V.C.L.-Catalogus; vrije keuze uit ruim 500 boeken.

Men ontvangt dus voor **f 15.—**

en betaalt daarvoor slechts **f 6.—**

(betaalbaar in drie keer: Mei, Juli, Sept.)

Vraag nadere inlichtingen en den V.C.L.-catalogus, die gratis verkrijgbaar is bij elken boekhandelaar en bij den uitgever

J. H. KOK N.V. TE KAMPEN

Correspondentie van de Administratie

Herinnering.

8 April geven wij de kwitanties af voor het abonnementsgeld over den termijn 1 April—30 September 1937 (ad f 2,50 + 15 cts incassokosten). In verband hiermede verzoeken wij onzen abonnés, die, teneinde deze incassokosten te vermijden, er de voorkeur aan geven het bedrag te remitteren, dit vóór genoemden datum te willen doen. (Postrekening 30000). **Op het stortingsbewijs gelieve men het juiste adres te vermelden, waaraan het blad gezonden wordt.**

Rekeninghouders bij den Postcheque- en Girodienst geven wij in overweging, gebruik te maken van de gelegenheid tot automatisch gireeren. Men behoeft hiervoor slechts eenmaal een formulier in te vullen en te onderteekenen, waarna het Centrale Postgirokantoor er tegen een geringe vergoeding van 3 cent per keer voor zorgt, dat, zolang men abonné wenschte te blijven, prompt op den eersten dag van elk half jaar het bedrag van het abonnementsgeld op onze rekening wordt overgeschreven.

De bedoelde machtigingsformulieren zijn gratis verkrijgbaar aan elk postkantoor, of worden desgewenscht op aanvraag ook door ons toegezonden.

DE UITGEVERS

HILVERSUM

Boekt U een fijne Sigaar?

Of preferent U een pijp?

Dan kunt U terecht bij

SIGAREN MAGAZIJN

„THE OLDSMOKER”

KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

Belangrijk voor Kerkeraden!

HEDEN VERSCHEEN:

VOOR GOD

EN ZIJNE

HEILIGE GEMEENTE

DOOR

Ds J. OVERDUIN

Een persoonlijk woord tot hen die belijdenis des geloofs doen.

PRIJS SLECHTS 40 CENT

Kerkeraden, die dit smaakvol uitgevoerde boekje willen uitleken aan de nieuwe lidmaten, kunnen een exemplaar ter kennisgeving aanvragen. Bij getallen wordt het boekje voor veel lagere prijs geleverd.

In elken Boekhandel

J. H. Kok n.v. Kampen

Heden verscheen:

HET

STERILISATIE-

VRAAGSTUK

DOOR

Dr A. C. DROGENDIJK

De bekende arts Dr Drogendijk geeft door dit boek een inzicht in en een overzicht van den stand van het vraagstuk in ons land en in andere landen. De belangstellenden kunnen zich nu volkomen oriënteren ten aanzien van deze materie. Dit is het eerste en eenige volledige inlichtende boek over deze ingewikkelde en toch zoo brandende kwestie, waarmee ieder op de hoogte moet zijn.

Prijs f 1,50 - Geb. f 2,25

In elken Boekhandel

J. H. Kok n.v. Kampen

„De Reformatie” is door zijn

grote oplage HET blad voor

FAMILIE-ADVERTENTIËN.

Onze Gereform. kringen ge-

lieven daarmede te rekenen.

Medewerker:
Bruggen,
Meer,
Dr. B.
Drs. J.
Ermelo,
's-Gravenhage,
Philade-
Ds F.

Alle stu-

Prof. D.

INHOUD: H.

Uit de Sch.

Leven! Vell.

in eigen zaa

N.S.B. meth.

Parkeren:

Gods Woord

— Opvoedin

Perschoonw.

't is weer

van onzen

des Heeren

zal zich vó

heid, die h

Paschen ke

het verlang

ervaringen

minst gesch

der belangs

Geest geheil

meest over

den Paasch

Heere Jezu

is geen wo

hemel en a

voortplant

zeer zeker,

stad terug.

zo gaan to

Daarom,

zich vandaa

laat haar t

beven is! M

wat daar g

Want de

vriendelijk

tweeden Ad

en aarde!

Waarom

telijk bewij

den Geest e

dooden. (R

Daar toe

tegen Jezu

komen m o

hand gewe

haar paasel

Het proe

uitloopen (

Godslasteri

stadhouder

lopen op

lasteraar i

Kruis Hem

gen: „Ik l

loofde dat!

het maakt

schen des

op Zijn wo

door daden

God met kr

lijdenis me

krachtigd.

had en oo

loofde.

Maar nu

grote Reh

morgen er